

Saker til behandling i kontrollutvalgets møte

tirsdag 14. desember 2010 – OBS kl 15.30

Møtet holdes i Kontrollutvalgets sekretariat Grenseveien 88

Kart I

Sak	Side
83/10 Protokoll fra kontrollutvalgets møte 28.10.2010.....	2
84/10 Rapport 23/2010 Sosialtjenestens forvaltning av klientmidler - oppfølging av rapport 11/2008	2
85/10 Rapport 24/2010 Samferdselsetatens kontroll og oppfølging av det kommunale veinettet	4
86/10 Rapport 25/2010 Undervisningsbygg Oslo KFs oppfølging av lønns- og arbeidsvilkår hos private leverandører	5
87/10 Rapport 26/2010 Miljørapportering og miljøinformasjon i Renovasjonsetaten og Samferdselsetaten.....	7
88/10 Oppfølging av rapport 13/2008 Økonomisk sosialhjelp: Planer, klientarbeid og utvalgte resultatindikatorer	9
89/10 Endelig innberetning i mislighetssak i Bydel St. Hanshaugen	10
90/10 Foreløpig innberetning - mislighetssak i Bydel Alna og Sykehjemsetaten	11
91/10 Orientering om kommunens oppfølging av korrupsjonsforsøk mot Omsorgsbygg Oslo KF	12

83/10

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 28.10.2010

Protokollen følger vedlagt.

84/10

Rapport 23/2010 Sosialtjenestens forvaltning av klientmidler - oppfølging av rapport 11/2008

Saken gjelder:

Kommunerevisjonen har i tråd med kontrollutvalgets vedtak 26.01.2010 (sak 5) gjennomført en forvaltningsrevisjon av sosialtjenestens forvaltning av klientmidler. Undersøkelsen er en oppfølging av rapport 11/2008 *Sosialtjenestens forvaltning av klientmidler*. Den har omfattet ni bydeler i tillegg til at det er undersøkt om byrådet har fulgt opp bystyrets vedtak i sak 422/08.

Rapport 23/2010 *Sosialtjenestens forvaltning av klientmidler – oppfølging av rapport 11/2008* viser at det på vesentlige punkter var avvik i bydelers forvaltning av klientmidler sammenholdt med gjeldende regelverk og god regnskapspraksis. Dette gjaldt blant annet kravene om:

- skriftlig forvaltningsavtale
- faktura/utbetalingsgrunnlag
- kontroll av den enkelte utbetaling
- avstemming av forvaltningskontiene

På dette saksområdet vurderer Kommunerevisjonen i utgangspunktet risiko for feil og misligheter som relativt høy bl.a. fordi det ikke kan forventes at klientene selv i særlig grad kontrollerer kommunens forvaltning. Kommunerevisjonens vurdering er at de avdekkede manglene ytterligere øker risiko for svekket rettssikkerhet for klientene og for økonomiske misligheter. Det er i 2009 og 2010 avdekket to større mislighetssaker på dette området, jf kontrollutvalgets saker 32/10 og 80/10 og Kommunerevisjonens rapport 8/2010.

Alle de ni undersøkte bydelene oppgir å ha iverksatt, eller vurderer å iverksette tiltak i tråd med Kommunerevisjonens anbefalinger i rapport 23/2010. To bydeler understreker i sin uttalelse viktigheten av felles rutiner og retningslinjer, som kan bidra til god og ens praksis i Oslo kommune.

Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester skriver i sin uttalelse til rapport 23/2010 at byrådsavdelingen vil ferdigstille arbeidet med revisjon av fellesskriv 5/2007 *Sosialtjenestens forvaltning av klientmidler*. Det tas sikte på å sende ut et revidert fellesskriv til bydelene rundt årsskiftet 2010/11. Byrådsavdelingen skriver videre at Kommunerevisjonens undersøkelse viser at det er behov for bedre oppfølging av bydelenes arbeid med forvaltning av klientmidler. Byrådsavdelingen vil be Helse- og velferdsetaten om å utarbeide kurs-/opplæringsmateriell som kan bidra til å bedre kompetansen på dette feltet i bydelene.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget merker seg at Kommunerevisjonens rapport 23/2010 *Sosialtjenestens forvaltning av klientmidler – oppfølging av rapport 11/2008* viser at det på vesentlige punkter var avvik i forhold til gjeldende regelverk og god regnskapspraksis. Dette gjaldt blant annet kravene om:

- skriftlig forvaltningsavtale
- faktura/utbetalingsgrunnlag
- kontroll av den enkelte utbetaling
- avstemming av forvaltningskontiene

De avdekkede manglene utgjør en risiko for svekket rettssikkerhet for klientene og for økonomiske misligheter. Det siste året er det avdekket to mislighetsaker på dette området.

Kontrollutvalget merker seg at byrådsavdelingen og bydelene oppgir å ha iverksatt, eller vurderer å iverksette tiltak i tråd med Kommunerevisjonens anbefalinger. Det er svært viktig at bydelsdirektørene etablerer og gjennomfører betryggende intern kontroll.

Kontrollutvalget tar for øvrig Kommunerevisjonens rapport 23/2010 til orientering.

Kontrollutvalget innstiller til bystyret å fatte følgende vedtak:

Kommunerevisjonens rapport 23/2010 *Sosialtjenestens forvaltning av klientmidler – oppfølging av rapport 11/2008* viser at kontrollen med frivillig forvaltning av klientmidler var mangelfull. De avdekkede manglene utgjør en risiko for svekket rettssikkerhet for klientene og for økonomiske misligheter.

Klienter som omfattes av ordningen med frivillig forvaltning, kan ikke forventes å kontrollere forvaltningen av egne midler i særlig grad. Kommunen har ikke regnskaps- eller revisjonsplikt på dette området. Dette innebærer høy risiko og øker behovet for annen kontroll. Bystyret ber byrådet følge opp at bydelsdirektørene sørger for betryggende intern kontroll på dette området.

For øvrig tar bystyret Kommunerevisjonens rapport 23/2010 til orientering.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 01.12.2010 m/vedlegg

Rapport 24/2010 Samferdselsetatens kontroll og oppfølging av det kommunale veinettet

Saken gjelder:

Kommunerevisjonen har gjennomført en forvaltningsrevisjon av Samferdselsetatens kontroll og oppfølging av drifts- og vedlikeholdsleveranser knyttet til det kommunale veinettet. Undersøkelsen ble vedtatt av kontrollutvalget i møte 25.08.2009, sak 69. Prosjektet sorterer under fokusområde *Anskaffelser* i overordnet plan for forvaltningsrevisjon, vedtatt av bystyret 18.06.2008, sak 259.

Samferdselsetaten er kommunens fagorgan innen vei, veitrafikk og kollektivtrafikk på vei. Per 01.01.2010 forvaltet etaten et veinett på ca. 1280 km. Samferdselsetaten har konkurranseutsatt alle drifts- og vedlikeholdsoppgaver knyttet til det kommunale veinettet. Disse oppgavene er i all hovedsak fordelt på fire områdekontrakter, hver med en varighet på fire år. Eksempler på leveranser er brøyting og strøing, bortkjøring av snø, vårrengjøring, asfaltlapping, renhold og grøntvedlikehold.

Undersøkelsen viser at Samferdselsetaten hadde sørget for tilfredsstillende kontrakter, systemer og prosedyrer som grunnlag for kontroll og oppfølging av drifts- og vedlikeholdsleveranser på mange av de undersøkte områdene. Undersøkelsen viser samtidig at det var tilfeller der kommunens retningslinjer vedrørende rolledeling for innkjøp var brutt ved at ansatte i tilfeller både bestilte og godkjente leveranser og at etatens fullmaktsmatrise ikke var oppdatert. Videre manglet etatens kvalitetssystem prosedyrer for utarbeidelse av kontrollplaner, og rutine for avvik og sanksjoner kunne vært mer detaljerte.

Samferdselsetaten hadde sørget for å skaffe seg informasjon om leveransene, og etaten hadde en fastsatt praksis for oppfølging av disse. Intervjuene tyder på at kontroller i form av stikkprøver ble foretatt hyppig på hverdager, og at stikkprøvene i en viss grad var innrettet etter risiko for mangler ved leveransene. Det var imidlertid noen svakheter i etatens kontroll av leveranser. Kontrollene ble ikke systematisk registrert, og etaten hadde heller ikke kontrollplaner som anga stikkprøvenes omfang og innretning. Kommunerevisjonen kan derfor ikke med sikkerhet vurdere om omfanget og innretningen på kontroll av leveranser mht. kvalitet og leveringspresisjon var tilfredsstillende. Det var også svakheter ved kontrollen av rapporterte utgifter til snøbrøyting, strøing og bortkjøring av snø. Det var videre svakheter i etatens interne rapportering om innholdet i leveransene, innholdet i kontraktsoppfølging og gjennomføringen/resultater av kontrollarbeidet.

Byråden for miljø og samferdsel og Samferdselsetaten har avgitt uttalelse til rapporten. Byråden og etaten hadde ikke innvendinger til rapportens revisjonskriterier, konklusjoner eller anbefalinger. Samferdselsetaten meldte at tiltak var igangsatt eller skulle iverksettes innen utgangen av første kvartal 2011 knyttet til samtlige av rapportens anbefalinger. Byråden ga tilbakemelding om at han vil følge opp rapportens anbefalinger i styringsdialogen med Samferdselsetaten.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget merket seg at Samferdselsetaten på mange områder hadde sørget for tilfredsstillende kontrakter, systemer og praksis for kontroll og oppfølging av leveranser. Samtidig var det flere svakheter. Blant annet var kommunens retningslinjer for rolledeling brutt, det var ikke oppdatert oversikt over fullmakter, intern rapportering om innholdet i kontraktsoppfølging var for begrenset og det var svakheter ved kontroll av rapporterte utgifter til snøbrøyting, strøing og bortkjøring av snø. Etter kontrollutvalgets oppfatning er det ikke minst viktig at sistnevnte forhold følges opp da dette skaper risiko for at kommunen betaler for tjenester den ikke får.

Kontrollutvalget merker seg at Samferdselsetaten meldte om tiltak som var igangsatt eller skulle igangsettes knyttet til samtlige anbefalinger fra Kommunerevisjonen, og at byråden for miljø og samferdsel ga tilbakemelding om at han vil følge opp rapportens anbefalinger i styringsdialogen med etaten.

Kontrollutvalget tar for øvrig rapport 24/2010 *Samferdselsetatens kontroll og oppfølging av det kommunale veinettet* til orientering.

Saken oversendes samferdsels- og miljøkomiteen.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 15.11.2010 m/vedlegg

86/10

Rapport 25/2010 Undervisningsbygg Oslo KFs oppfølging av lønns- og arbeidsvilkår hos private leverandører

Saken gjelder:

Kontrollutvalget vedtok 26.01.2010 sak 5 undersøkelsen *Kontraktsinngåelse, kontroll og oppfølging av private leverandører med fokus på risiko for sosial dumping*. Undersøkelsen tilhører fokusområde *Anskaffelser i Overordnet plan for forvaltningsrevisjon* som ble vedtatt av bystyret 18.06.2008 (sak 259).

Kommunerevisjonen har undersøkt om, og eventuelt hvordan, Undervisningsbygg Oslo KF gjennom systemer, kontraktsinngåelse og kontraktsoppfølging har sikret at forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter etterlevs. Rapport 25/2010 *Undervisningsbygg Oslo KF – oppfølging av lønns- og arbeidsvilkår hos private leverandører* viser at:

- Foretaket sørget for at prosessen ved inngåelse av kontrakt bidro til å hindre sosial dumping.
- Det var svakheter ved foretakets skriftlige prosedyrer for kontroll og ved foretakets kontrollpraksis.
- Spesifikke prosedyrer for oppfølging av brudd på regelverket ble etablert i april 2010.

Undervisningsbygg hadde for store deler av undersøkelsesperioden ikke etablert spesifikke skriftlige prosedyrer for kontroll. Dette kom først på plass i april 2010. Prosedyrene dekket imidlertid ikke fullt ut det ansvaret foretaket har. Foretakets prosedyrer og praksis hos prosjektledere viste at man i stor grad overløt til hovedleverandøren å vurdere behovet for - og eventuelt å gjennomføre - kontroller av lønns- og arbeidsvilkår hos underleverandører. Dette er etter Kommunerevisjonens vurdering ikke i overensstemmelse med forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter som pålegger offentlig oppdragsgiver et selvstendig ansvar.

Undervisningsbygg hadde fram til 2010 heller ikke etablert spesifikke skriftlige prosedyrer for oppfølging av brudd på forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter.

Kommunerevisjonen anbefaler at Undervisningsbygg iverksetter tiltak som sikrer at:

- maler for tilbudsinnbydelse og kontrakter til enhver tid er oppdatert og blir benyttet i alle prosjekter
- det foretas en løpende og konkret vurdering av behov for kontroller av lønns- og arbeidsvilkår hos leverandører og underleverandører i bygge- og anleggsprosjektene
- kontroller gjennomføres der behov er avdekket

Undervisningsbygg skriver i sin uttalelse til rapporten at foretaket ønsker å bidra til verdige forhold for alle som arbeider på foretakets byggeplasser og at det er etablert rutiner som skal forhindre sosial dumping. Når det gjelder rutiner for kontroll og faktisk kontrollpraksis, anser Undervisningsbygg at det kan være hensiktsmessig å samle risikomomenter i en prosedyre slik at aktiviteter kan styres mot prosjekter med stor avvikrisiko. Foretaket vil justere prosedyrene på dette punktet og vil også følge Kommunerevisjonens øvrige anbefalinger.

Byrådsavdeling for finans og næring uttaler i sitt høringssvar at byrådsavdelingen forutsetter at foretaket vil følge Kommunerevisjonens anbefaling slik at det ikke oppstår tvil vedrørende forholdet knyttet til oppfølging av underleverandører.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget merker seg at rapport 25/2010 *Undervisningsbygg Oslo KF – oppfølging av lønns- og arbeidsvilkår hos private leverandører* viser at foretaket har sørget for at prosessen ved inngåelse av kontrakt bidrar til å hindre sosial dumping. Utvalget merker seg videre at det er avdekket svakheter ved foretakets kontroll av leverandører og underleverandører.

Utvalget anser at det er viktig at Undervisningsbygg iverksetter tiltak som sikrer at nødvendig kontroll gjennomføres i tråd med vurderingene og anbefalingene i Kommunerevisjonens rapport.

Kontrollutvalget tar for øvrig rapporten til orientering.

Saken oversendes finanskomiteen.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 01.12.2010 m/vedlegg

87/10

Rapport 26/2010 Miljørapportering og miljøinformasjon i Renovasjonsetaten og Samferdselsetaten

Saken gjelder:

Kommunerevisjonen har undersøkt om Renovasjonsetaten og Samferdselsetaten har etablert systemer for miljøstyring som kan bidra til at relevant og aktuell miljøinformasjon blir generert og rapportert, og slik at allmennheten kan få innsyn i etatenes miljøprestasjoner og mulighet til å påvirke miljørelaterte beslutninger. Undersøkelsen ble vedtatt av kontrollutvalget 20.01.2009 (sak 3).

Undersøkelsens problemstillinger har vært:

- Har Renovasjonsetaten og Samferdselsetaten etablert miljøstyring som kan bidra til tilfredsstillende miljørapportering?
- Rapporterer etatene relevant miljøinformasjon i sine sentrale styringsdokumenter?
- Oppfyller etatene kravene til kunnskap om og tilgjengeliggjøring av miljøinformasjon i henhold til miljøinformasjonsloven?

Undersøkelsen viser at de to etatenes miljøstyringssystem framsto som integrert i deres ordinære styringssystem, og med forankring i ledelsen, men med følgende forbedringsområder:

- Samferdselsetaten hadde ikke gjennomført interne revisjoner av miljøstyringen i perioden fra 2006 til høsten 2009.
- Verken Renovasjonsetaten eller Samferdselsetaten hadde nedfelt miljørelaterte mål i sine lederkontrakter. Selv om dette ikke er et krav i Oslo kommune, vil det etter Kommunerevisjonens vurdering kunne bidra ytterligere til å integrere miljøstyringen i etatens styringssystem og til forankring hos ledere.

Undersøkelsen viser videre at de to etatene hadde en tilfredsstillende miljørapportering på de fleste undersøkte områdene, men med følgende forbedringsområder:

- Etter Kommunerevisjonens vurdering tilsier verbalvedtak i bystyret og føringer i rammebrev fra Byrådsavdeling for miljø og samferdsel at etatene i sine forslag til budsjett skulle ha redegjort for tiltak og aktiviteters positive eller negative påvirkning på utslipp av klimagasser, også av tiltak som ikke er rene klimatiltak. Med rene klimatiltak menes tiltak der hensikten primært er å redusere utslipp av klimagasser, mens andre tiltak f.eks. kan være tiltak under etatenes investeringsbudsjett. Etatene rapporterte ikke om dette i budsjettforslagene for 2010. Kommunerevisjonen stiller derfor spørsmål ved om de to etatene i sine budsjettforslag for 2010 i tilstrekkelig grad redegjorde for klimaeffekten av tiltak, ut over forventet effekt av rene klimatiltak.
- Samferdselsetaten rapporterte ikke om risikostyring på miljøområdet i årsberetningen, slik den skulle ha gjort.

- Samferdselsetaten burde ha sikret seg rapportering fra leverandører om utslipp av CO₂ fra kjøretøy. For at Oslo kommune skal ha kunnskap om virksomhetens totale påvirkning på miljøet, ser Kommunerevisjonen det som relevant at etater som er bestillere av tjenester, i størst mulig grad også sørger for at leverandørene rapporterer på CO₂-utslipp fra sine transportmidler. Dette er også nødvendig for å kunne ivareta krav i miljøinformasjonsloven om å ha miljøinformasjon som er relevant for etatens ansvarsområde, og som etaten derfor skal gjøre allment tilgjengelig på et overordnet nivå.

Når det gjaldt de to etatenes saksbehandling av henvendelser om miljøinformasjon, fant Kommunerevisjonen at begge kunne framvise eksempler på at allmennheten var gitt anledning til å komme med innspill til planer som kan ha betydning for miljøet. Imidlertid hadde verken Renovasjonsetaten eller Samferdselsetaten etablert egne rutiner for saksbehandling av henvendelser om miljøinformasjon, og hadde heller ikke egnede systemer for å skille ut slike henvendelser fra andre henvendelser. Etter Kommunerevisjonens vurdering gjør dette det vanskelig for etatene å sikre og kontrollere at henvendelser om miljøinformasjon blir behandlet i tråd med reglene.

Kommunerevisjonen har gitt anbefalinger i tråd med disse vurderingene. Byrådsavdeling for miljø og samferdsel, Renovasjonsetaten og Samferdselsetaten har avgitt uttalelser til rapporten. Kommunerevisjonen konstaterer at både byrådsavdelingen og de to reviderte etatene uttrykker at de oppfatter rapporten som nyttig, og at de varsler iverksetting av en rekke tiltak som synes relevante i lys av rapportens anbefalinger.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget merker seg at Kommunerevisjonens rapport 26/2010 *Miljørapportering og miljøinformasjon i Renovasjonsetaten og Samferdselsetaten* viser at de to etatenes miljøstyringssystem langt på vei framsto som integrert i deres ordinære styringssystem og forankret i ledelsen, og at de to etatene hadde en tilfredsstillende miljørapportering på de fleste undersøkte områdene.

Kontrollutvalget konstaterer at det varsles en rekke tiltak i kjølvannet av undersøkelsen, og merker seg at Byrådsavdeling for miljø og samferdsel vil arbeide for å tilrettelegge for å etablere et felles system for hele kommunen, slik at innkomne henvendelser om miljøinformasjon registreres og at det gis en oversikt over om disse blir behandlet i tråd med kravene i miljøinformasjonsloven. Utvalget understreker viktigheten av at Renovasjonsetaten og Samferdselsetaten ivaretar bestemmelsene i miljøinformasjonsloven også i tiden frem til et slikt felles system eventuelt er etablert.

For øvrig tar kontrollutvalget Kommunerevisjonens rapport 26/2010 *Miljørapportering og miljøinformasjon i Renovasjonsetaten og Samferdselsetaten* til orientering.

Saken sendes samferdsels- og miljøkomiteen.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 06.12.2010 m/vedlegg

Oppfølging av rapport 13/2008 Økonomisk sosialhjelp: Planer, klientarbeid og utvalgte resultatindikatorer

Saken gjelder:

I tråd med kontrollutvalgets vedtak av 26.08.2010 (sak 63) er det gjennomført en oppfølgingsundersøkelse etter Kommunerevisjonens rapport 13/2008 *Økonomisk sosialhjelp: planer, klientarbeid og utvalgte resultatindikatorer*.

I rapport 13/2008 ble det konkludert med at sosialtjenestene i Bydel Bjerke og Bydel Grünerløkka burde ha sikret bedre dokumentasjon av planer for klienter som søkte om økonomisk sosialhjelp. Få av journalene som ble gjennomgått av Kommunerevisjonen i 2008 skilte eksplisitt mellom nødvendige og faktisk gjennomførte tiltak, eller anga forventede resultater av tiltakene. Journalene tilfredsstilte dermed ikke krav til planer i *Oslo kommunes kvalitetshåndbok for sosialtjenesten*. Undersøkelsen viste videre at det blant annet var utfordringer knyttet til koordinering og bruk av individuell plan, og at andelen søknader om økonomisk sosialhjelp som ble behandlet innen to uker gikk ned i perioden 2005-2007.

Fokus i den foreliggende oppfølgingsundersøkelsen har vært om virksomhetene har iverksatt tiltak i tråd med det de meldte i sine uttalelser til rapporten fra 2008, og i tråd med vedtak i kontrollutvalget og helse- og sosialkomiteen. Etter Kommunerevisjonens vurdering viser oppfølgingsundersøkelsen at bydelene og byrådsavdelingen i hovedsak har iverksatt tiltak i tråd med det som ble varslet i forbindelse med hovedundersøkelsen. Det synes imidlertid å være utfordringer knyttet til koordinering og rapportering på grunn av instansenes bruk av ulike planleggingsverktøy. Revideringen av kvalitetshåndboken som ble varslet av byrådsavdelingen i 2008, er fortsatt ikke fullført. Begge bydelene ligger vesentlig under kommunens mål om å behandle 95 % av sakene innen to uker.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget merker seg at oppfølgingsundersøkelsen etter Kommunerevisjonens rapport 13/2008 *Økonomisk sosialhjelp: planer, klientarbeid og utvalgte resultatindikatorer* viser at Bydel Bjerke, Bydel Grünerløkka og Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester i hovedsak har iverksatt tiltak i tråd med det som ble varslet i forbindelse med rapport 13/2008.

Kontrollutvalget merker seg videre påpekingen av at det er utfordringer knyttet til koordinering og rapportering på grunn av instansenes bruk av ulike planleggingsverktøy.

Kontrollutvalget forutsetter at revideringen av *Oslo kommunes kvalitetshåndbok for sosialtjenesten* nå fullføres, og at det jobbes for å øke andelen saker behandlet innen to uker.

Kontrollutvalget tar for øvrig oppfølgingsundersøkelsen etter Kommunerevisjonens rapport 13/2008 *Økonomisk sosialhjelp: planer, klientarbeid og utvalgte resultatindikatorer* til orientering.

Saken sendes helse- og sosialkomiteen.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 15.11.2010

89/10

Endelig innberetning i mislighets sak i Bydel St. Hanshaugen

Saken gjelder:

Kommunerevisjonen mottok 19.11.2010 underretning fra Bydel St. Hanshaugen om at det var avdekket misligheter ved bruk av betalingskort ved et tjenestested under Storbyavdelingen. Tjenestestedet er et døgnkontinuerlig botilbud for utviklingshemmede med omfattende omsorgsbehov.

Tjenestestedet disponerte et Rema 1000 handlekort med Visa for en av beboerne. Kortet skulle etter rutine kun brukes til å betale innkjøp til beboerens husholdning og kun på Rema 1000 to faste dager i uken. Det var i henhold til de samme rutiner ikke anledning til å ta ut kontanter i butikken. Kortet ble oppbevart i beboerens lommebok, som lå innelåst i et skap på kontoret i avdelingen. Den av de ansatte som hadde ansvarsvakt, hadde nøkkel til skapet og skulle til enhver tid ha kontroll over nøkkelen. Ansvarsvakten hadde som fast oppgave å foreta innkjøp.

Vedkommende beboer hadde verge. Vergen betalte hver måned inn et beløp til dekning av innkjøp til den kontoen handlekortet var knyttet til. Tjenestestedet fikk kontoutskrift som viste belastninger gjort ved bruk av kortet på Rema 1000, vergen fikk kontoutskrift som viste alle transaksjoner på kontoen.

I begynnelsen av mai gjennomgikk tjenestestedet kontoutskriften for april og fant at det var foretatt et kontantuttak på kr 2000 på Rema 1000 den 26.04.2010. Det fremkom i kontakt mellom tjenestestedet og vergen at det samme dag også var foretatt 4 uttak i minibank à kr 2000, samt at kontoen var belastet med kr 1843 for kjøp i en delikatesseforretning. Totalt utgjorde belastningene kr. 11 843.

Forholdene ble politianmeldt 08.06.2010. I etterforskningen har politiet blant annet innhentet opptak av overvåkingen av den aktuelle minibanken. Ansatte på tjenestestedet har gjennomgått videoklippene uten at det var mulig å identifisere vedkommende som hadde foretatt uttakene, direkte. Ved å studere klippene nøye var det imidlertid mulig å eliminere flere av dem som hadde hatt tilgang til kortet 26.04.2010 og man satt til slutt igjen med en person. Det var vedkommende som hadde ansvarsvakt den dagen.

Beboeren hadde i tillegg til betalingskortet også kontanter i sin lommebok. Beløpet ble talt opp og skrevet ned tre ganger i døgnet. I løpet av natten til 05.07, var det borte kr 200 fra lommeboken. Det var den samme personen som hadde ansvarsvakt den natten.

Bydelen har forsøkt å få kontakt med vedkommende mange ganger, men ikke lykkes. Vedkommende var ikke fast ansatt ved tjenestestedet, men en såkalt ringevikar. Vikaren er i

brev blant annet gjort oppmerksom på at han ikke lenger vil få noen vakter. Vedkommende er strøket fra ringelistene internt, og alle ansatte har fått beskjed om at personen ikke skal kontaktes når det er ledige vakter.

Bydelen har besluttet å utbetale erstatning til beboeren på hele beløpet, kr 12 043.

Bydelen har varslet skjerpede rutiner, blant annet ved at to ansatte ved hvert vaktskifte signerer for innholdet i lommeboken.

Det foreligger per i dag ingen avklaring med hensyn til utfallet av straffesaken.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar endelig innberetning av mislighetssak i Bydel St. Hanshaugen til orientering.

Kontrollutvalget ber om å bli orientert om utfallet av straffesaken.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 06.12.2010

90/10

Foreløpig innberetning - mislighetssak i Bydel Alna og Sykehjemsetaten

Saken gjelder:

En ansatt som har vært personlig assistent i Bydel Alna, har også tatt vakter på et sykehjem i Oslo kommune. Bydelen har sammenliknet timelister for stillingen som personlig assistent og vaktene på sykehjemmet, og har for perioden januar - august 2010 funnet minst 48,5 timer som er ført på samme tidspunkt ved begge arbeidssteder. Bydel Alna antar at det er timelistene som personlig assistent som er de feilførte.

Saken ble oppdaget i forbindelse med at brukeren av personlig assistanse meldte om at det var vanskelig å finne dager som arbeidstaker kunne jobbe hos brukeren, fordi arbeidstakeren jobbet så mye ved et sykehjem.

Bydelen har bedt Kommunerevisjonen om bistand til å dokumentere det som måtte finnes av doble timelister, og timer hvor vedkommende har vært sykemeldt på det ene tjenestestedet og levert timelister på det andre.

Bydelen opplyser at vedkommende ble avskjediget i brev datert 24.11.2010, og at bydelen vil be Kommuneadvokaten om en vurdering av om forholdet skal politianmeldes.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar Kommunerevisjonens foreløpig innberetning av 06.12.2010 om mislighetssak i Bydel Alna og Sykehjemsetaten til orientering.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 06.12.2010

91/10

Orientering om kommunens oppfølging av korrupsjonsforsøk mot Omsorgsbygg Oslo KF

Saken gjelder:

Omsorgsbygg inngikk i 2008 rammeavtale både med Karlsen & Nordseth Entreprenør AS og Roald Larsen AS. Disse selskapene er begge deleid av Karlsen og Nordseth AS (med henholdsvis 50 prosent og 64 prosent eierandeler). Selskapene har de senere årene blitt benyttet av en rekke virksomheter i Oslo kommune.

Kommuneadvokaten politianmeldte 10.08.2010 på vegne av Omsorgsbygg Oslo KF daglig leder i firmaet Roald Larsen AS for korrupsjonsforsøk.

Kommunerevisjonen ble informert om forholdet 11.08.2010 i en kopi av en redegjørelse fra Omsorgsbygg til Byrådsavdeling for finans. Kommunerevisjonen og Omsorgsbygg hadde 19.10.2010 et møte som ble fulgt opp med en skriftlig redegjørelse i en e-post datert 21.10.2010. I redegjørelsen beskrev Omsorgsbygg hendelsesforløpet slik:

Den 23. juli, ble det avdekket at arbeidere på en av Omsorgsbyggs byggeplasser, hvor Karlsen & Nordseth Entreprenør utførte arbeider, ikke hadde gyldige id-kort. Da det ikke ble lagt frem tilfredsstillende dokumentasjon innen fastsatt frist, ble en underleverandør bortvist fra byggeplassen.

Den 30. juli (fredag) ble det sendt brev fra Omsorgsbygg per e-post til Karlsen & Nordseth Entreprenør AS, hvor det ble varslet mulig heving av rammeavtalen. Samme dag etter arbeidstid ble en av Omsorgsbyggs ansatte ringt opp på mobiltelefon av Karlsen & Nordseth Entreprenør AS som ba om en godkjenning av den aktuelle underleverandøren. Slik godkjenning ble ikke gitt.

Den 2. august (mandag), før arbeidstid ble den samme ansatte kontaktet igjen på mobiltelefon av en person som vanligvis representerer Roald Larsen AS og som ønsket et møte så snart som mulig. På et møte på vei til jobb ble vår ansatte forespeilet en "ferie han sent ville glemme" dersom han gikk med på å si at han muntlig hadde godkjent underleverandøren som manglet gyldig dokumentasjon. Omsorgsbyggs ansatte opplevde episoden som forsøk på korrupsjon og formidlet dette til administrerende direktør så snart han kom til kontoret. (...)

Det framgikk videre av samme e-post at samtlige kontrakter mellom Omsorgsbygg Oslo KF og Roald Larsen AS og Karlsen & Nordseth Entreprenør AS ble hevet 08.09.2010 og alle

igangsatte arbeider ble stanset umiddelbart. Korrupsjonsforsøket var hovedbegrunnelse for hevingen.

I midten av oktober hevet Boligbygg Oslo KF og Utviklings- og kompetanseetaten samtlige løpende rammeavtaler med Karlsen & Nordseth Entreprenør AS og Roald Larsen AS.

Karlsen & Nordseth Entreprenør AS begjærte midlertidig forføyning i tre saker mot Oslo kommune henholdsvis 18.10.2010, 22.10.2010 og 19.11.2010. Alle tre sakene gjaldt Boligbygg Oslo KF. I de to sakene fra oktober avsa Oslo Byfogdembete kjennelser uten at partene hadde vært innkalt til muntlige forhandlinger. Kjennelsene ga Karlsen & Nordseth Entreprenør AS medhold i krav om stans av en anbudskonkurranse og krav om påbud om å etterleve inngått rammeavtale. Oslo kommune krevde muntlige forhandlinger som ble gjennomført 25.-26.11.2010. Det foreligger per 03.12.2010 ikke noe kjennelse etter de muntlige forhandlingene.

Roald Larsen AS begjærte også midlertidig forføyning i to saker mot Oslo kommune 19.10.2010 og 25.10.2010. Sakene gjaldt Boligbygg Oslo KF og Utviklings- og kompetanseetaten. Kjennelsen datert 19.11.2010 behandlet Roald Larsen AS' krav (...) "om at kommunen skal påbys å etterleve de inngåtte rammeavtalene som om heving ikke hadde funnet sted" (...).

Slutningen i saken viser at Roald Larsen AS' krav om midlertidig forføyning ikke ble tatt til følge: "Retten deler etter dette Oslo kommunes standpunkt om at det har funnet sted uunnskyldelig grov illojalitet som er begått av toppledelsen i RL og som ga kommunen hevingsrett overfor entreprenørselskapet".

Kjennelsen er anket til Borgarting lagmannsrett.

I og med at korrupsjonsforsøket er politianmeldt og følges opp av kommunens administrasjon, ser Kommunerevisjonen foreløpig ikke grunn til å gjøre egne undersøkelser. Kommunerevisjonen vil imidlertid følge utviklingen i saken og vurdere behovet for undersøkelser rettet mot anskaffelser fra selskaper med tilknytning til Karlsen og Nordseth.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar Kommunerevisjonens redegjørelse for kommunens oppfølging av korrupsjonsforsøk mot Omsorgbygg Oslo KF til orientering og ber om å bli holdt orientert om den videre utviklingen i saken.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 06.12.2010

Kontrollutvalgets sekretariat, 7. desember 2010

Reidar Enger
sekretariatsleder-

